

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Kaposvári Campus

Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet

Természetvédelmi mérnök alapképzési szak

Mezővédő erdősávok, mint potenciális madárélőhelyek

Külső-Somogy területén

Belső konzulens: Dr. Molnár Marcell
egyetemi docens

**Belső konzulens
intézete/tanszéke:** Állattenyésztési Tudományok
Intézet/Állatnemesítési tanszék

Készítette: Dobor Lili
CNAEHX
Nappali tagozat

Kaposvár

2025

Szaktervezésem vizsgálta a mezővédő erdősávokat, mint potenciális madárélőhelyeket. A kutatásom központjában Somogy vármegye, Külső-Somogyi tájegysége kapta a főszerepet. Ezen a területen nagytáblás, intenzív mezőgazdasági kultúrák dominanciája figyelhető meg, amelyekben az erdősávok és fasorok szigetszerű élőhelyi és táji elemekként funkcionálnak.

A terepi vizsgálatok során összesen 51 darab erdősávot érintő felmérést végeztem, amelyekről az elemzéseket készítettem MS Excel 365 és Past 5.3 verziójú statisztikai szoftverek segítségével. A statisztikai elemzések megerősítették, hogy a mezővédő erdősávok olyan komplex tájképi elemek, melyeknek szerepe túlmutat az esztétikai értékükön, és kritikus ökológiai jelentőséggel bírnak. A vizsgálataim kimutatták, hogy a fajszám és terület összefüggésben van egymással a vizsgált erdősávokban. Az elemzés során igazolható volt, hogy az egységnyi területre jutó fajszám és egyedszám is legnagyobb értékét a legkisebb, alig 0,5 hektáros mezővédő erdősávokban érte el. A mezővédő erdősávok területének növelése ezután a faj- és egyedsűrűségek gyors csökkenését hozták. Ez a jelenség felhívja a figyelmet az erdősávok területhez viszonyított kerülményeik fontosságára, és a szegély-élőhelyek jelentőségére az agrártájak madárfaunája szempontjából.

Az erdősávok fizionómiai összetétele kritikus szerepet játszik a madarak élőhelyválasztásában. Ezek otthont nyújthatnak a mezőgazdasági tájhoz kötődő fajoknak, mint a dolmányos varjú (*Corvus cornix*) és az egerészölyv (*Buteo buteo*), olyan fajoknak is, amelyek erdei környezetben érzik jól magukat, ilyen az erdei pinty (*Fringilla coelebs*) és a zöldike (*Chloris chloris*). Az antropogén környezetekben élő madarak is szívesen foglalják fészkelőhelyeiket ezekben a fasorokban, mint a balkáni gerle (*Streptopelia decocto*) és a házi veréb (*Passer domesticus*). Gyakori fajok mellett előfordulhat néhány ritka faj is bennük, mint a szőlőrigó (*Turdus iliacus*) és a rövidkarmú fakusz (*Certhia brachydactyla*) is.

A kutatásom alapján javasoltam, hogy inkább több kisebb területű fasor kerüljön telepítésre, mint ugyanazon facsemeteszám felhasználásával egy nagyobb tömb. Az ilyen erdősávok telepítése maximalizálhatja a madárfauna biodiverzitását és az ökológiai hálózat működését egy adott intenzív agrártájban.

Tehát összességében a mezővédő erdősávok növelhetik a táj ökológiai értékét és a helyes telepítésükkel sikeres fészkelési lehetőséget teremtenek nagyobb számú madárfajnak is.